

228428 - Namazın dünyadaki faydaları nelerdir?

Soru

Namazın dünya hayatındaki faydaları nelerdir?

Detaylı cevap

İslâm şeriatının getirmiş olduğu her şey, -ki bunlardan birisi de namazdır- dünya ve âhiret maslahatlarını gerçekleştirmektedir.

Nitekim el-İzz b. Abdusselâm -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Dînî yükümlülüklerin hepsi, kulların hem dünya, hem de âhiret maslahatları içindir."[\[1\]](#)

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"İslâm şeriatının temeli ve esası, pek çok hikmetler ve kulların, dünya ve âhiretteki maslahatları üzerine kuruludur. İslâm şeriatının hepsi, kullar için bir adalet, rahmet, maslahat ve hikmettir.

İslâm şeriatının hepsi, kullar için bir göz nurudur, kalplerin hayat bulmasıdır, ruhların haz ve lezzet duymasıdır. Kalpler, onunla hayat bulur ve gıda alır. Onunla devâ ve nur olur, onunla şifâbulur ve korunur. Kâinattaki her hayır ve iyilik, kaynağını ondan alır ve onunla hayır ve iyilik hâsıl olur. Kâinattaki her noksanlığın sebebi de, onu kaybetmek ve ona sahip olmamaktır. Namazın alametleri kalmasaydı, dünya harap olur ve âlem silinirdi. Namaz, insanlar için bir korunma ve âlemin ayakta durmasının sebebidir. Allah Teâlâ, namaz sebebiyle gökleri ve yeri, yok olup gitmesinler diye tutmaktadır. Eğer Allah Subhânehu ve Teâlâ, dünyanın harap olmasını ve âlemin silinmesini isterse, namazdan arta kalan alametleri kendi katına çekip alır. Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ile göndermiş olduğu İslâm şeriatı, âlemin direğidir, dünya ve âhirette kurtuluşa ermenin eksenidir."[\[2\]](#)

Allah Teâlâ'nın, Kur'an ve sünnetin naslarında bu bilinen vasıf ve niteliklerde farz kıldığı namaz, kullar için dünya ve âhiretle ilgili birtakım maslahatlar gerçekleştirmektedir.

İnsanın, namazı ve hükümlerini düşündüğünde onun bu dünyada insanlara ne kadar büyük faydalar sağladığını görecektir. Bu faydalardan bazıları şunlardır:

Öncelikle namaz, şu yönlerden insan nefesine sıhhat ve saadet sağlar:

Birincisi:

Bu dünya hayatında kulların yaratılmaları, semâvî kitaplar indirilmesi ve elçiler (peygamberler) gönderilmesindeki en büyük hikmeti gerçekleştirir. Namaz, hâlis ibâdetin sadece Allah -celle celâluhu-'ya yapılmasını ve kulun, her anında bu sağlam kulp ile Rabbi'ne bağlı olduğunu ve nereye giderse gitsin, mutlaka Rabbine döneceğini ve O'nun huzurunda duracağını hissetmesini sağlar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينِ. [سورة الذاريات الآيات: 56-58]

"Ben, cinleri ve insanları ancak bana ibâdet etsinler diye yarattım. Ben, onlardan bana ne bir rızık vermelerini, ne de beni doyurmalarını istiyorum. Şüphesiz ki (kullarına) rızık veren, güç ve kuvvet sahibi ancak Allah'tır." [3]

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ. [سورة: البيهنة الآية: 5]

"Halbuki onlara, ancak dîni Allah'a has kılarak, hakka yönelen kimseler olarak O'na kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti. İşte bu dosdoğru dîndir." [4]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾
[سورة الأنعام الآيتان: 162-163]

"(Ey Muhammed!) De ki: Şüphesiz benim namazım, diğer ibâdetlerim, yaşamım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. İşte ben bununla emrolundum ve ben müslümanların ilkiyim."[\[5\]](#)

İkincisi:

Şeriatın naslarından ve insanların hayatındaki vâkıdan bilindiği üzere insanlar arasında nefis bakımından en sağlıklı, ahlâk bakımından en düzgünü ve en mutlusu, muttakî salih kimselerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾
[سورة النحل الآية: 97]

"Kim, erkek veya kadın, (Allah'a ve elçisine) îmân etmiş bir halde salih amel işlerse, (güzel davranışta bulunursa), ona (dünyada) mutlaka güzel bir hayat yaşatırız. Âhirette de onlara, (dünyada) yapmakta olduklarının daha güzeli ile mükafatlarını veririz."[\[6\]](#)

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ [سورة الجاثية الآية: 21]

"Yoksa kötülük işleyenler, kendilerini, îmân edip salih amel işleyenler gibi kılacağımızı, hayatlarının ve ölümlerinin bir olacağını mı sanıyorlar? Ne kötü hüküm veriyorlar!"[\[7\]](#)

Salâh ve takvâyı gerçekleştirmenin en büyük vesilesi; namaza bağlı kalmak ve (şartlarını, rükünlerini, farzlarını, vâciplerini ve sünnetlerini) ihlal etmeden onu dosdoğru kılmaktır.

Kim, namazı dosdoğru kılar ve şartlarına, rükünlerine, farzlarına, vâciplerine ve sünnetlerine riâyet ederek namaza devam ederse, namaz onu hayâsızlıktan ve kötülükten

uzaklaştırır. Allah Teâlâ'dan hakkıyla korkmasını (takvâyı) gerçekleştirir ve onu Allah'ın salih kulları zümresine girdirir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

اِنَّ مَا اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَاَقِمِ الصَّلَاةَ اِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ. ﴿مَا تَصْنَعُونَ﴾ [سورة العنكبوت الآية: 45]

"(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku ve namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkor. Allah'ı anmak (olan namaz), elbette en büyük ibâdettir. Allah, yaptıklarınızı bilir."[\[8\]](#)

Üçüncüsü:

Bu dünya hayatı, keder ve hüznlerden yoksun değildir. İnsanın, bu dünya hayatının baskılarından çıkmak ve kurtulmak için keder ve hüznlerini arz edeceği birisinin olması gerekir. Müslüman ise, keder ve hüznünü, ancak Allah Teâlâ'ya arz edebilir.

Nitekim Allah Teâlâ, Yakub -aleyhisselâm-'dan bahsetmiş ve onun şöyle dediğini haber vermiştir:

قَالَ اِنَّمَا اَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿سورة يوسف الآية: 86﴾

"Yakub:Ben, keder ve üzüntümü ancak Allah'a arz ederim. Ben, Allah tarafından sizin bilmediğiniz şeyleri (vahiy ile) bilirim,dedi."[\[9\]](#)

İnsanın, hüzn ve kederlerini, Allah Teâlâ'ya arz edeceği en güzel vakit ve hâl; namaz vaktidir. Çünkü insan, namaz kılarken Rabbinin huzurundadır. Kulun, Rabbine en yakın olduğu an ise, secdede olduğu andır.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

اَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَاكْثِرُوا الدُّعَاءَ. ﴿رواه مسلم﴾

"Kulun, Rabbine en yakın olduğuhâl, secde hâlidir. Bu sebeple secdede çokça duâ etmeye bakın!"[10]

Namaz, müslümanın,dünyanın keder ve hüzünlerini üzerinden atmasına yardımcı olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ﴾ [سورة البقرة الآية:45]

"Sabrederek ve namaz kılarak (Allah'tan) yardım dileyin.Şüphesiz namaz, Allah'a derinden saygı duyanlardan (kalbi ürperenlerden)başkasına ağır gelir."[11]

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- bu âyet-i kerimenin tefsirinde şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ, kullarına, dünyâ ve âhîret iyiliklerinden ümit ettiklerine nâil olabilmek için sabır ve namaz ile yardım istemelerini emretmektedir.

Allah Teâlâ'nın "namaz" sözüne gelince, şüphesiz namaz, bir işte sebât etmenin en büyük yardımcısıdır.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o yolculukta iken kardeşi Kusem'in ölüm haberini alınca İna lillah ve inna ileyhi râciûn dedikten sonra yolun kenarına gelip bineğini yere çöktürdü. Ardından iki rekat namaz kıldı. Bu iki rekatta oturuşu uzattı. Sonra ayağa kalkıp devesine doğru yürürken şu âyeti okumaya başladı:

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ﴾

"Sabrederek ve namaz kılarak (Allah'tan) yardım dileyin.Şüphesiz namaz, Allah'a derinden saygı duyanlardan (kalbi ürperenlerden)başkasına ağır gelir."[12]

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-, başına kendisini hüzünlendiren bir olay geldiği zaman namaza sığınır.

Nitekim Huzeyfe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ صَلَّى. (رواه أبو داود، وحسنه الألباني في صحيح أبي داود).

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in başına bir şey (keder ve hüzn) geldiği zaman kalkıp namaz kılardı." [13]

Bütün bu söylediklerimizi kısaca özetlemek gerekirse, namaz, müslümanın nefsinin ve ahlâkını düzeltmeye yardımcı olmaktadır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ، إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ، وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ، إِلَّا الْمُصَلِّينَ ، الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ. (سورة المعارج الآيات: 19 - 23)

"Şüphesiz insan çok hırslı ve sabırsız olarak yaratılmıştır. Kendisine fenalık dokunduğunda sızlanır, feryat eder. Ona bir hayır dokunduğunda da eli sıkıdır (cimrilik eder). Ancak namaz kılanlar başka (böyle değildir). Onlar, namazlarına devam eden kimselerdir." [14]

Dördüncüsü:

İbâdetin aslında olmayan, ibâdetin edâsı sırasında hâsıl olan tâli (fer'î) faydalardır. Nitekim namazın faydalarının ve bedensel maslahatlarının pek çoğu, kulun, namazları devamlı olarak vakitlerinde kılması sebebiyle kendisine döner. Örneğin şu şartlar olmadan namaz tamam olmaz: Abdest alınması, bedeninin, elbisenin ve namaz kılınan yerin necâsetlerden temizlenmiş olması şarttır. Namaz kılanın misvak kullanması, en güzel elbisesini giymesi, cünüp olduğunda namaz kılmak için yıkanması gerekiyorsa, Cuma namazı için de yıkanması ve güzel koku sürünmesi mendubtur. Bütün bu ameller, insanı hastalıklardan koruyan en faydalı koruyucu tedbirdir. Tıbbî hikmet der ki: "Tedbir, tedâviden daha iyidir."

Namaz, insanın bedenini zinde ve dinç tutar. Namaz kılan kimse, özellikle çok nâfile namaz kılıyor ve mescitlere yürüyerek çok gidiyorsa, namaz ondan uyuşukluk ve tembelliği giderir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

يَعْقِدُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُمْ إِذَا هُوَ نَامَ ثَلَاثَ عُقَدٍ ، يَضْرِبُ عَلَى كُلِّ عُقْدَةٍ : عَلَيْكَ لَيْلٌ طَوِيلٌ فَارْقُدْ . فَإِنِ اسْتَيْقَظَ فَذَكَرَ اللَّهَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَإِنِ تَوَضَّأَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَإِنِ صَلَّى انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ ، فَأَصْبَحَ نَشِيطًا طَيِّبَ النَّفْسِ ، وَإِلَّا أَصْبَحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسَالَانَ . [رواه البخاري ومسلم]

"Biriniz uyuduğu zaman şeytan onun ense köküneuç düğüm atar. Her bir düğümü attığıyere:Gecen uzun, uyumaya devam et! diye eliyle vurur. Eğer o kimse uyanır da Allah'ı anarsa, düğümlerden birisi çözülür. Abdest alırsa, bir düğüm daha çözülür. Namaz da kılırsa, şeytanın bütün düğümleri çözülür. Böylece neşeli ve huzurlu bir şekilde sabahlar. Allah'ı anmaz ve abdest alıp namaz kılmazsa, uyuşuk ve tembel bir halde sabahlar." [15]

Namazın faydalarından birisi de toplumsal faydalardır.

Zirâ namazın müslüman bir toplum için önemli ve büyük faydası vardır. Bu fayda; namazın mescitlerde cemaatle kılınması, insanların bu fazîletli mekanlarda birbirleriyle tanışmaları ve birbirlerine yakınlaşmaları, kalpleri ibâdet üzere ve büyük-küçük, zengin-fakir ayrımı gözetmeksizin dosdoğru bir safta biraraya getirmesidir.

Ayrıca tüm bu hikmetler ile kulun hem dînî, hem de dünyevî menfaat ve maslahatlarının değerini hakîm ve her şeyden haberdâr olan Allah Teâlâ'dan başkası bilemez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ . [سورة الملك الآية:14]

"Yaratan bilmez mi? O, en gizli şeyleri bilir, (her şeyden) hakkıyla haberdardır." [16]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

www.islamqa.com

[1]Kavâidu'l-Ahkâm, c: 2, s: 73

[2]İ'lâmu'l-Muvekkîîn, c: 4, s: 337-338

[3]Zâriyât Sûresi: 56-58

[4]Beyyine Sûresi: 5

[5]En'âm Sûresi: 162-163

[6]Nahl Sûresi: 97

[7]Câsiye Sûresi: 21

[8]Ankebut Sûresi: 45

[9]Yusuf Sûresi: 86

[10]Müslim, hadis no: 482

[11]Bakara Sûresi: 45

[12]İbn-i Kesir Tefsiri, c: 1, s: 251-253

[13]Ebu Davud, hadis no: 1319. Elbânî, 'Sahih-i Ebî davud', hadis no:1192'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[14]Meâric Sûresi: 19-23

[15]Buhârî, hadis no: 1142. Müslim, hadis no: 776

[16]Mülk Sûresi: 14